

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa B. L.
przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej "(...)" w W.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 lipca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 marca 2018 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz strony pozwanej;**
- 3) przyznaje adwokatowi M. M. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać z naruszenia art. 3 § 1 pkt 4, 5 i 6 oraz § 2 oraz art. 145 ustawy z 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach w zw. z art. 5 k.c. przez zaniechanie zbadania statutu pozwanej, który w latach 1979-1980 mógł odmiennie regulować zasady pierwszeństwa przyjęcia do spółdzielni i możliwości uzyskania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, jak i możliwości uzyskania prawa do tego lokalu przez zabiegających o nie w sytuacji, gdy po J. K. zostali spadkobiercy.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy skarżącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, mogącej zachodzić tylko w razie ewidentnej i widocznej już na pierwszy rzut oka wadliwości zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Przedstawiona przez Sąd Apelacyjny ocena prawna sprawy koresponduje z dokonanymi w niej ustaleniami faktycznymi, które nie mogą być podważane w ramach zarzutów skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), i którymi Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym byłby związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zarzucając Sądowi Apelacyjnemu, że ten nie zbadał statutu pozwanej w celu stwierdzenia, czy nie wynikały z niego odmienne zasady pierwszeństwa przyjęcia do spółdzielni i przydzielenia lokalu, skarżąca nie sprecyzowała, jaki miałby być punkt odniesienia dla tego badania. Tymczasem Sąd Apelacyjny ocenił ustalone w sprawie okoliczności faktyczne w kontekście obowiązujących wówczas i mających charakter *ius cogens* przepisów ustawy o spółdzielniach i ich związkach. Takich przepisów statut pozwanej nie mógł

skutecznie zmodyfikować i przyjąć innych niż w nich wyrażone zasad dysponowania spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu.

Odmienne niż zakłada skarżąca, zarejestrowany statut spółdzielni nie jest aktem normatywnym. Stanowi prawo wewnętrzne spółdzielni. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa stanowisko, że statut jest prawem umownym, obowiązującym spółdzielców i spółdzielnię, związanym z systemem cywilnych czynności prawnych (art. 56, 58 k.c.), którego postanowienia powinny być interpretowane przy uwzględnieniu dyrektyw przewidzianych w art. 65 k.c. (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 października 1985 r., III CZP 40/85, OSNC 1986, nr 6, poz. 86; uchwałę z 23 maja 1989 r., III CZP 34/89, OSNC 1990, nr 6, poz. 80; wyroki: z 15 kwietnia 1999 r., I CKN 188/97, OSNC 1999, nr 11, poz. 193; 25 lipca 2003 r., V CK 117/02; z 21 grudnia 2000 r. IV CKN 203/00; z 30 września 2009 r., V CSK 86/09, nie publ., z 28 stycznia 2016 r., III CSK 79/15, nie publ.). Statut stanowi jednak szczególny rodzaj umowy, a jego postanowienia tworzą umownie wprowadzone normy obowiązujące zarówno spółdzielców, jak i spółdzielnię, które jednak nie mogą wkraczać w materię objętą regulacją ustawową, gdy ta regulacja ma charakter *ius cogens*.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 i art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 2, § 8 pkt 7 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714).